

Posudek magisterské diplomové práce Radky Hladíkové

Rozhlasové komentáře K. B. Jiráka pro Hlas Ameriky z let 1957-72

Jak vyplývá z názvu, předmětem práce Radky Hladíkové se staly rozhlasové komentáře Karla Boleslava Jiráka, které byly určeny pro Voice of America a které vznikaly v posledních patnácti letech skladatelova exilu v USA. Jde o zachovaný soubor 150 strojopisných textů rozhlasových pořadů, uložený mezi ostatními prameny z Jirákovy pozůstalosti v Českém muzeu hudby, vesměs neutříděné a nezkatalogizované, jen z malé části orientačně zpracované formou stručných regist. Velkou část doby k přípravě diplomové práce tak zabrala autorce samotná orientace v tomto souboru pramenů, bližší určení jejich povahy a výběr dalšího vhodného materiálu, který by mohl také smysluplně vypovídat ke zvolenému tématu.

Nejprve bylo zapotřebí po prostudování části souboru pramenů určit samotný typ rozhlasových pořadů skrývajících se a zařazených v jirákovském fondu pod zavádějícím (návodným) titulem přednášky, aby mohla být odvozena kritéria odpovídající literárnímu žánru (převažující typ glosujícího komentáře), a to nejen ve smyslu formálním, ale i ve smyslu očekávání míry přesnosti a konkrétnosti, úplnosti informací, detailů a výpovědní hodnoty (atd.), a stejné zařazení a rozřídění provést i u časově souběžné „ostatní“ Jirákovy publicistické a přednáškové činnosti, jejíž dochované texty byly zvoleny jako komparační i informačně doplňující materiál.

Na základě studia vybraného souboru rozhlasových komentářů si diplomantka položila nejprve otázky po adresátovi, jemuž byly komentáře určeny, a předpokládanou míru jeho zasvěcenosti a informovanosti o předmětu jednotlivých glos, a to jak v bývalém Československu, tak v krajské obci v Americe, což spoluutvářelo jak tematiku, tak formu komentářů. S tím úzce souvisí další řešený problém, totiž obtížná rekonstrukce kontextu, v němž se Jirákovy uvažování pohybovalo a něž Jirák reagoval, včetně fakticity samotných událostí, které glosoval a jež si zvolil jako podnět svých úvah a komentářů. K tomu přistoupila i otázka osobnostních preferencí pisatele a jeho názorového obzoru. Pochopitelně zejména pro rekonstrukci celku amerického kontextu a provozování a propagace české a slovenské hudby, do něhož Jirákovy rozhlasové komentáře mířily a z něhož si vybíraly impulsy, měla diplomantka omezenou oporu v informační hodnotě sekundární literatury, z níž si vybrala zejména starší sondy Barbary Hampton-Renton, neboť se nejvíce dotýkají americké recepce české hudby z doby Jirákova amerického rozhlasového působení, navíc je mohla doplnit i o poznatky získané z osobního rozhovoru při pražské návštěvě paní Rentonové. Naopak Kunova monografie ponechává konkrétní rozhlasového amerického působení stranou a jeho nedůsledné a někdy zavádějící odkazy na prameny vedly diplomantku ke snaze materiál detailně popsat (viz přílohy) a co nejdůsledněji práci proodkazovat.

Radka Hladíková prokázala svou diplomovou práci smysl pro heuristiku a schopnost kritického myšlení při hledání otázek, které prameny kladou, a možných odpovědí, které skrývají. Přitom si byla vědoma jistých omezení, která se před ní postupně otevírala, a snažila se vydobýt maximum informací z pramenného materiálu samotného. Její diplomová práce podstatně doplňuje jirákovské bádání včetně Kunovy monografie. Doporučuji ji k obhajobě.

11.9.2009

Doc. PhDr. Marta Ottlová